

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 288/21
10.6.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ивана Негића председника већа, Александре Ђорђевић и Весне Филиповић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ул. ... бр. ... стан ... ЈМБГ ... чији је пуномоћник Бранислав Вукосављевић адвокат из Београда, Булевар Краља Александра бр. 199 против туженог ББ из ..., ул. ... бр. ..., адреса за пријем писмена ВВ, ... бр.... ЈМБГ ... чији је пуномоћник Султан Фератовић адвокат из Панчева, ул. Радомира Путника бр. 15/15, ради развода брака, одлучујући о жалбама туженог изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П2 18/20 од 4.3.2021. године у седници већа одржаној дана 10.6.2021. године, донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог Слободана Панова и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 18/20 од 4.3.2021. године у ставу првом, другом и трећем изреке.

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П2 18/20 од 4.3.2021. године у ставу четвртом изреке и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 18/20 од 4.3.2021. године ставом првим изреке се разводи брак закључен дана године у ..., уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ..., општина ..., под текућим бројем ... за ...

годину између тужиље АА рођене у ... ЈМБГ ... од оца ... и мајке ... и туженог ББ рођеног у ... ЈМБГ ... од оца ... и мајке Ставом другим изреке поверава се ГГ рођена године ЈМБГ у ... на самостално вршење родитељског права мајци АА. Ставом трећим изреке уређен је начин одржавања личних односа малолетне ГГ рођене године са оцем ББ тако што ће се малолетно дете са оцем виђати: сваког другог викенда и то почев од петка у 19.00 часова до недеље у 19.00 часова, сваке друге среде када не одлази код оца на викенд од 15.00 часова до 20.00 часова, седам дана зимског распуста и 21 дан летњег распуста, и сваки други рођендан детета. Даље виђање оца са малолетним дететом одвијаће се према договору родитеља и према потребама и обавезама малолетног детета. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени ББ из ... ЈМБГ ... да на име свог доприноса за издржавање малолетне ББ плаћа месечни изно од 30% укупних месечних новчаних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, почев од 10.1.2020. године до престанка законских услова за давање издржавања или до измене обавезе другом судском одлуком и то путем административне забране – преносом средстава са текућег рачуна туженог бр. код "Raiffeisen banke" а.д. Београд на текући рачун тужиље бр. ... који се води код "Banka Intesa" а.д. Београд до 5. у месецу за текући месец под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражено да се обавезе тужени да доприноси издржавању малолетне ГГ преко досуђеног износа од 30% укупних месечних новчаних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање а до тражених 40% као неоснован. Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде благовремено је изјавио тужени две жалбе и то на став први, други, трећи и четврти изреке из свих разлога предвиђених чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку.

Тужиља је дала одговор на жалбу са предлогом као у одговору.

Испитујући правилност побијане пресуде у ожалбеном делу у смислу члана 386 ЗПП Апелациони суд налази да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које Апелациони суд као другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се побијана пресуда морала укинути.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су склопиле брак дана ... године. Из овог брака имају једно малолетно дете ћерку ГГ рођену 18.3.2008. године. Брачна заједница странака је престала да постоји 23.10.2019. године када се тужиља са малолетном ћерком странака иселила из заједничког стана и уселила у изнајмљени стан, и није поново успостављена. Тужиља се иселила из стана због свакодневних неслагања између ње и туженог. Тужиља АА са малолетним дететом странака ГГ живи у изнајмљеном стану и на име месечне закупнине плаћа 370,00 евра. Тужиља је ... ДД и у периоду од 1.10.2019. године до 31.12.2019. године је просечно остварила зараду од 99.282,03 динара, а у априлу 2020. године остварила зараду од 105.344,19 динара.

Тужени ББ је редовни ... ВВ и остварио је у периоду од 01.01.2020. године до 31.01.2020. године месечно примања од 333.178,00 динара. Раније је подигао стамбени кредит од 50.000 евра за куповину стана у коме станује сада. Тај кредит је исплатио тако што се приватно задужио у укупном износу од 14.000 евра. Поред тога, има кредит за куповину телевизора који му је био нужан због величине јер је претходно изгубио вид па му је потребан велики екран. Тужени има закључен уговор о доживотном издржавању са трећим лицем, те на основу истог има минимално трошак 15.000,00 динара месечно. Има трошкове коришћења хипербаричне коморе јер је дијабетичар, на годишњем нивоу могуће два до три пута по 20 сеанси што месечно износи 20.000,00 динара. Препоручен му је боравак у Врњачкој бањи, Специјализованој болници, једном годишње због његовог здравственог стања. У бањи још није био. Дијабетичар је, и има атрофију два прста десне руке због чега се отежано потписује. Третман у хипербаричним коморама је покушао да оствари преко обавезног здравственог осигурања али није успео. Због дијабетеса има парадентозу која индикује уграђивање зубних импланата и навлака. Од редовних примања му остаје 40.000,00 динара, не иде на летовања и зимовање, не ангажује мајсторе, све ради сам. Малолетно дете странака ГГ рођена је ... године. Живи са мајком у изнајмљеном стану површине 48 м². ГГ је на руке отац повремено давао на име издржавања на месечном нивоу око 25.000,00 динара. ГГ иде у шести разред основне школе и поред редовне наставе има часове физике, три пута недељно што кошта 1.000,00 динара двочас на месечном нивоу, то износи као и часови математике 12.000,00 динара. Књиге за шести разред основне школе коштају 16.000,00 динара, свеске и остали школски прибор око 10.000,00 динара. Обезбеђење школе се плаћа два пута годишње по 1.000,00 динара, као и школски динар. Једном годишње иде на излет са школом и то кошта 2.500,00 динара. Од додатних активности похађа школу глуме “ДД” која кошта месечно 4.000,00 динара и три пута недељно има приватне часове математике а сваки двочас кошта 1.000,00 динара што месечно износи 12.000,00 динара. ГГ годинама иде на часове енглеског језика у приватну школу што на месечном нивоу кошта 3.200,00 динара. Малолетна ГГ има проблеме са алергијама због чега има потребу за посебном исхраном и лековима што на дневном нивоу износи од око 1000,00 до 1.200,00 динара. Гардероба и обућа детета на месечном нивоу је око 12.000,00 динара. Трошкови рођендана детета износе око 500 евра. Сваке године са мајком иде на летовање и зимовање и то износи око 2.000 евра. Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад у Београду Одељење Стари Град целисхондо је поверити малолетну ГГ мајци на самостално вршење родитељског права. Отац ББ је процењен као адекватан родитељ, те не постоји препрека да га дете редовно виђа на тај начин што ће дете проводити време са оцем сваки други викенд почев од петка у 19.00 часова до недеље у 19.00 часова, сваку другу среду када не одлази код оца на викенд од 15.00 часова до 20.00 часова, седам дана зимског распуста и 21 дан летњег распуста и сваки други рођендан детета.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, налазећи да су односи странака дубоко поремећени и да се сврха брака не може остварити првостепени суд је применом одредбе члана 41 Породичног закона одлучио као у ставу првом изреке. У складу са одредбама члана 6, 61 став 1, 77 став 3, 154 став 1, 160, 161 став 1 и 162 Породичног закона малолетно дете парничних странака поверио је на самостално вршење родитељског права мајци, овде тужили у ставу другом изреке, потом уредио

личне односе малолетног детета и оца овде туженог у ставу трећем изреке, а у ставу четвртом изреке обавезао туженог да доприноси издржавању свог малолетног детета са 30% укупних месечних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање почев од 10.01.2020. године па надаље док за то постоје законски услови.

По мишљењу Апелационог суда оваква одлука првостепеног суда је делимично правилна.

Из утврђене чињенице да је брачна заједница странака трајно престала, првостепени суд је правилном применом члана 41 Породичног закона Републике Србије одлучио као у изреци побијане пресуде у ставу првом изреке, за који је у образложењу дао јасне, довољне и основане разлоге које у свему као правилне прихвата и Апелациони суд у поступку жалбене контроле.

Наиме, одредбом члана 41 Породичног закона Републике Србије прописано је да сваки супружник има право на развод брака ако су брачни односи озбиљно и трајно поремећени и ако се објективно не може остварити заједница живота супружника. Озбиљна поремећеност односа постоји, те када између супружника не постоји брачна заједница и не постоји могућност да се поново успостави. Трајна поремећеност је она која траје дуже време где нема изгледа да иста буде превазиђена или окончана. Остваривање заједнице живота супружника је сврха брака (члан 16 Породичног закона). Иста се не може остварити ако не постоји складна и потпуна животна заједница супружника. Све наведене околности релевантне за оцену о испуњености услова за развод брака у смислу члана 41 Породичног закона постоје у конкретном случају. И по мишљењу овог суда брачни односи између парничних странака су озбиљно и трајно поремећени јер се сврха брака не остварује трајним прекидом брачне заједнице и уз непостојања могућности да се иста поново успостави. У оваквој ситуацији када очигледно више не постоји ни узајмна ни емотивна веза супружника, обзиром да комуницирају телефоном и преко детета, нема сврхе брак формално одржавати, јер се у таквом браку не остварује његова сврха. Првостепени суд је на несумњив начин утврдио да су брачни односи странака озбиљно и трајно поремећени, а да се сврха брака не остварује, односно објективно се не може остварити заједница живота супружника јер исто тужила не жели, па је правилно одлучио када је усвојио тужбени захтев и развео брак странака.

Одатле су неосновани наводи жалбе да је суд погрешно применио материјално право-одредбу члана 41 Породичног закона Републике Србије када није утврђивао узроке за развод брака.

Супротно жалбеним наводима правилно је одлучио првостепени суд када је руководећи се најбољим интересом малолетног детета имајући у виду мишљење надлежног Органа старатељства поверио вршење родитељског права над малолетним дететом странака овде тужили.

У спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета како је прописано одредбом члана 266 ставом 1 Породичног закона. Одредбом члана 161 ставом 1 истог закона је прописано да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од Органа старатељства, Породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима како прописује члан 270 Породичног закона.

Чланом 75 ставом 2 Породичног закона је прописано да родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно и када не воде заједнички живот тако што закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права и ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета.

У конкретној правној ствари тужила и тужени нису закључили споразум о заједничком вршењу родитељског права па је првостепени суд у складу са напред цитираном одредбом члана 270 Породичног закона затражио мишљење надлежног Органа старатељства који је након опсервације родитеља дао своје мишљење да је целисходно да се малолетно дете повери мајци на самостално вршење родитељског права што је суд и учинио сматрајући да је то у најбољем интересу малолетног детета, а с друге стране оцењујући да је отац подобан за одржавање личних односа са малолетним дететом, дао је модел одржавања личних односа који је суд прихватио и који је такође у најбољем интересу малолетног детета.

Одатле су неосновани наводи жалбе да је суд погрешно одлучио када није донео одлуку да оба родитеља заједнички врше родитељско право над малолетним дететом јер за то није постојала законска претпоставка.

Како је по мишљењу Апелационог суда, супротно жалбеним наводима одлука о разводу брака, вршењу родитељског права и одржавању личних односа малолетног детета са родитељем са којим не живи донета на основу правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања и на основу правилне примене материјалног права иста је морала бити потврђена, па је применом члана 390 ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Међутим, одлука о издржавању малолетног детета од стране туженог по мишљењу Апелационог суда за сада се не може сматрати правилном, а ово зато што је захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на шта се у изјављеној жалби указује.

Чланом 6 ставом 1 Породичног закона је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима који се тичу детета. Одредбом члана 73 истог закона је прописано да родитељи имају право и дужност да издржавају дете под условима одређеним тим законом. Малолетно дете сходно члану

154 став 1 Породичног закона има право на издржавање од стране родитеља. Издржавање се у смислу члана 160 наведеног закона одређује према потребама повериоца издржавања које зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања али и о могућностима дужника издржавања које зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања. Одредбом члана 161 Породичног закона прописано је да се издржавање по правилу одређује у новцу, а чланом 162 истог закона ставом првим да поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања. Ставом другим да ако се висина издржавања одређује у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања (зарада, накнада зараде, пензија, ауторски хонорар и друго) висина издржавања по правилу не може бити мања од 15% нити већа од 50% редовних месечних новчаних примања дужника издржавања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, а ставом трећим је прописано да ако је поверилац издржавања дете висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања.

У конкретном случају, првостепени суд је пропустио да на поуздан начин утврди све приходе које остварује тужила, да ли има непокретности на свом имену, путничка возила, да ли има другу обавезу законског издржавања као и њено здравствено стање, њене личне потребе и могућности за издржавање малолетног детета, затим потребе и могућности даваоца издржавања у смислу да ли има непокретности на свом имену, покретне имовине веће вредности, да ли остварује поред редовне зараде и допунску зараду, да ли има другу обавезу законског издржавања и каквог је здравственог стања, а потом утврђујући егзистенцијалне и едукативне потребе малолетног детета парничних странака, конкретно процењене потребе од стране суда, да исте стави у сразмеру са стандардом у ком живи давалац издржавања и одмери износ који ће у делу задовољити егзистенцијалне и едукативне потребе малолетног детета, а да при томе не буде угрожена егзистенција даваоца издржавања, имајући у виду да задовољењу ових потреба треба да допринесе и други родитељ са којим дете живи.

Због ових пропуста, побијана пресуда је у том делу морала бити укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном суђењу првостепени суд ће користећи се истражним начелом правилно и потпуно утврдити чињенично стање имајући у виду друге наводе у жалби донети нову, на закону засновану одлуку.

Са свега наведеног, применом члана 391 и 392 Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Иван Негић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић